

РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС ПІД ЧАС ВІЙНИ

Н.Л. Аштаєва, викл. I кат.
Торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ,
м. Харків, Україна

В останнє десятиліття в Україні спостерігався динамічний підйом у сфері ресторанного бізнесу, один за іншим відкривалися різні ресторани, з'являлися інноваційні формати їх діяльності. Проте з 2020 року даний вид підприємництва опинився на межі виживання. Винна в цьому явищі пандемія Covid-19, яка руйнівно вплинула і навіть змінила діяльність підприємств ресторанного господарства. Але найбільшій викликом для ресторанної індустрії та і для всієї країни в цілому, стало повномасштабне вторгнення російських військ на українську територію 24 лютого 2022 року. Війна в Україні повністю змінила і суспільство, і економічний стан країни. Слід відмітити, що на населенні ці зміни позначилися з перших митей інтервенції Росії, на економіці всі їхні негативні наслідки стали відчуватися пізніше. Залежно від напрямку діяльності та регіонального співвідношення ресторанний бізнес утратив до 60% працівників, а фінансові доходи зменшалися вполовину або й більше. Всі ці обставини призвели до того, що більше 40% підприємств, що надають послуги з харчування населення просто перестали функціонувати.

Воєнний стан для ресторанного підприємництва України став справжнім викликом. Це обумовило шукання шляхів вирішення проблеми щонайшвидшого переналаштування діяльності закладів харчування зі штатного на ситуативний тип з врахуванням воєнної специфіки, яка характеризується утворенням нових викликів і небезпеки.

Дослідимо основні аспекти змін, що вплинули на процвітання ресторанної індустрії в теперішніх умовах. Вони умовно розділяються на дві групи – зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі.

Говорючі про перші зміни, де війна стала коренем загроз для ресторанного бізнесу у фізичному сенсі, коли усі державні володіння розтасовуються під потенційною погрозою ракетних, бомбових, артилерійських, реактивних обстрілів. Крім цього, спостерігаються також і загроза інформаційної безпеки (прямі кібератаки), інформаційна ворожа пропаганда, розгубленість та роздратованість клієнтів, кардинальне убавлення або навпаки підвищення їх кількості в результаті внутрішньої міграції із зон бойових дій та погрозливих для існування територій.

Внутрішнє середовище ресторанного бізнесу пережило змін передусім психоемоційних – страх, розгубленість, негативні емоції працівників та власників бізнесу, які до того ж роздратовані і безпорадні від того, що не можуть здійснювати контроль над ситуацією, як здебільшого було у мирний час. Так само на більшість підприємств ресторанної індустрії позначилося впровадження воєнного стану, мобілізація на військову службу працівників бізнесу, крім того ряд закладів харчування держава прилучила до надання відповідних послуг внутрішньо переміщеним особам та військовим.

Не дивлячись на таку ненадійну ситуацію в нашій країні підприємства ресторанного господарства додають зусилля для їх вороття до роботи (хоча б частково, працюючи неповний тиждень, використовуючи менші площі).

З другої декади березня картина почала змінюватись за регіональною ознакою. Західний регіон, що залишився відносно незачепленим військовими діями, доволі стрімко відновив бізнес-активність, зокрема реагуючи на потік приїжджих переселенців. Рівночасно північ та схід країни існують в умовах облоги. У найбільш вигідне становище зараз потрапили кав'ярні та невеликі пекарні, і як не дивно відносно стійкі ресторани підприємства, що відносяться до люкс-сегменту, оскільки їм для самоокупності від самого початку потрібна мінімальна кількість відвідувачів.

Прогнози виживання по індустрії відрізняються залежно від регіону. Проте, взагалі знавці очікують, що по Україні закрийється третина ресторанів. Вони припускають, що відновлення ресторанних потужностей імовірно не раніше ніж за 1–2 роки після закінчення війни.

Зараз найбільше підприємства харчування відчувають нестачу кваліфікованих кадрів та необхідність підвищення кваліфікації працівників до роботи у форс-мажорних обставинах. Майбутньому відновленню сфери ресторанної індустрії в Україні сприятиме підтримка світової спільноти інвестиції після завершення війни, застосування інновацій та налагодження продовольчих ланцюгів.

Список використаних джерел

1. Як український ресторанний бізнес адаптується до викликів війни: дослідження веб-сайт. URL: <https://business.rayon.in.ua/news/547964-yak-ukrainskiy-restoranniy-biznes-adaptuetsya-do-viklikiv-viyni-doslidzhennya#subscrib> (дата звернення: 12.10.2022).